

Colette
Chéri

TIỂU THUYẾT
A Man dich

Phoenix

NHÀ XUẤT BẢN
HỒNG ĐỨC

chéri

.....

Ngoài những bản thường,
ấn phẩm này có in thêm 100 bản đặc biệt
bìa cứng, có áo dành cho bạn đọc yêu thích sách đẹp.

.....

Colette

Chéri

TIỂU THUYẾT

A Man *dịch*

LỜI GIỚI THIỆU

Nếu Paris quả là một cuộc *hội hè miên man*, thì Sidonie-Gabrielle Colette hẳn là người chìm đắm nhất trong số những văn sĩ đã chọn nơi này làm chốn nương náu và sáng tạo ở thời kỳ trước, trong và sau hai cuộc thế chiến.

Colette có xuất thân tỉnh lẻ, ra đời năm 1873 ở Saint-Sauveur-en-Puisaye, tỉnh Yonne, miền Đông nước Pháp, trong một gia đình khá phức tạp về thành phần song vẫn được hưởng một tuổi thơ êm đềm và tự do tư tưởng.

Mười sáu tuổi, trong một chuyến du lịch Paris, Colette gặp Henri Gauthier-Villars (1859-1931), nghệ danh Willy. Những khó khăn về tài chính của gia đình và cám dỗ của kinh thành hoa lệ, sự hấp dẫn của báo chí và văn chương đã khiến Colette quyết định cưới nhà phê bình

âm nhạc có ảnh hưởng lớn, nhà tiểu thuyết nổi tiếng, một trong những chủ sở hữu của nhà xuất bản Gauthier-Villars này khi mới tròn hai mươi tuổi. Willy chính là người nâng đỡ “ngôi sao” văn chương Colette, là cầu nối để Colette lui tới các salon nghệ thuật của giới thượng lưu Paris, gặp gỡ những tên tuổi như Anatole France, Marcel Proust, Debussy...

Năm 1905, Colette học khiêu vũ và kịch câm, gặp gỡ nữ hầu tước Mathilde de Morny (1863-1944), người có những biệt danh như Max hay Missy, và có cơ hội khám phá khuynh hướng lưỡng tính của bản thân. Tại Moulin-Rouge ngày 3 tháng 1 năm 1907, Colette và Missy có nụ hôn nổi tiếng khi diễn vở kịch câm *Rêve d'Égypte* (*Giấc mơ Ai Cập*) bất chấp sự hỗn loạn, la ó, chửi bới của khán giả. Thời gian đó, Willy đem bán tác quyền các tiểu thuyết mà Colette viết dưới tên Willy, các bất động sản chung của hai người còn Colette phải nỗ lực kiếm sống bằng biểu diễn nhạc kịch, kịch câm trong những bộ trang phục mỏng tang, khiêu khích trên sân khấu các rạp hát Marigny, Moulin-Rouge, Bataclan và cho ra đời các tiểu thuyết mới: *La Vagabonde*, *L'ingénue libertine*...

Colette ly hôn với Willy, đồng thời rời xa Missy vì trùng tiếng sét ái tình với Auguste-Olympe Hériot (1886-1951), con trai giám đốc bách hóa Grands Magasins du Louvre. Người đàn ông này là nguồn cảm hứng để Colette xây dựng

nhân vật Chéri. Mọi quan hệ của họ chóng tàn bởi Colette coi thường sự biếng nhác và tính khí u sầu của Hériot.

Năm 1910 Colette cộng tác với nhật báo *Le Matin* và bắt đầu mối quan hệ với tổng biên tập là Henry de Jouvenel (1876-1935). Bà tiếp tục diễn kịch câm trong các vở *L'Oiseau de nuit*, *La chatte amoureuse*. Bà cho xuất bản *L'envers du music-hall* với bút danh Colette Willy, kết hôn với Henry de Jouvenel và sinh một đứa con gái đặt tên là Colette Renée de Jouvenel vào năm 1913 trước khi người chồng bị động viên ra mặt trận Verdun.

Ở tuổi bốn mươi, chán nản vì thói trăng hoa của chồng và bị gán tội cản trở sự nghiệp chính trị của Henry de Jouvenel, Colette quay sang quyến rũ con riêng của chồng là Bertrand de Jouvenel, khi đó mới mười sáu tuổi. Năm 1923, bà ly hôn Henry de Jouvenel, xuất bản tiểu thuyết *Julie de Carneilhan*, được coi như một đòn trả thù.

Năm 1920 Colette cho xuất bản *Chéri*, một tiểu thuyết đã phác thảo trước chiến tranh và từng xuất hiện trong tạp chí minh họa *La vie Parisienne*. Năm 1921, Colette cộng tác với Leopold Marchand đưa *Chéri* lên sân khấu. Nhân buổi diễn lần thứ 100, Colette đã vào vai nữ chính Léa.

Năm 1925, Colette gặp Maurice Goudekot (1889-1977), một doanh nhân, nhà báo và nhà văn ở Paris khi bà đã năm mươi hai tuổi. Mối quan hệ này kéo dài hơn dự tính,

họ kết hôn vào năm 1935 với lý do để hợp thức hóa chuyến đi sang Mỹ.

Trong thời gian nước Pháp bị Đức Quốc xã chiếm đóng, Colette hầu như chỉ ở Paris với chồng. Vì có nguồn gốc Do Thái mà Maurice bị Gestapo bắt ngày 12 tháng 12 năm 1941 rồi đưa tới trại tập trung ở Compiègne. Colette tận dụng mọi mối quan hệ, từ bạn bè cho tới các thành viên của chính phủ Vichy, đại sứ Đức tại Paris để chồng bà được thả vào ngày 6 tháng 2 năm 1942.

Colette vẫn không ngừng viết báo và tiểu thuyết. Chủ nghĩa phi chính trị của bà và nhu cầu về tài chính đã thúc đẩy Colette cộng tác với *Le Petit Parisien*, *La Gerbe*, các tạp chí xuất bản trong vùng tự do như tuần báo *Candide*, tuần báo *Gringoire* v.v... Điều này khiến Colette hứng chịu chỉ trích từ các cây bút của *Les Lettres francaises*, một ấn phẩm văn học của Phong trào Kháng chiến Pháp, được thành lập trong thời kỳ Chiếm đóng.

Năm 1945, Colette được bầu vào Viện hàn lâm Goncourt và trở thành chủ tịch của tao đàn này vào năm 1949. Toàn tập của Colette được nhà Le Fleuron, do Maurice Goudekete thành lập năm 1948, tổ chức và xuất bản. Sau chiến tranh, bà vừa viết văn vừa viết báo, cộng tác với Marie Claire.

Colette qua đời ngày 3 tháng 8 năm 1954, là người phụ nữ Pháp đầu tiên được cử hành quốc tang.

Văn chương của Colette phản ánh rất ít các vấn đề chính trị và kinh tế, chủ yếu tập trung vào tâm lý và phong hóa, cũng như những chuyển biến lớn lao của xã hội đương thời. Khác với André Gide, Romain Rolland hay Jean Giraudoux, Colette chiếm một vị thế biểu tượng cho tự do, phá bỏ mọi quy ước trong đời sống cá nhân cũng như trong văn chương. Có một điều chắc chắn là, chủ đề của Colette và phong cách viết tao nhã của bà đã tạo nên một tên tuổi lừng lẫy.

Nhà phê bình Serge Doubrovsky cho rằng Colette là cây bút tiên phong của thể loại “tự truyện hư cấu”. Tiểu thuyết của Colette luôn nhập nhòa ranh giới giữa hư và thực. Ở bất kỳ tác phẩm nào ta cũng có thể thấy thấp thoáng một Colette thông minh, khó nắm bắt, hoang dã và độc lập như trong bộ saga về Claudine, một Colette bày tỏ trải nghiệm lưỡng tính như trong *Le Pur et l'Impur*, hay một Colette phù phiếm, phóng đãng như trong *Chéri*.

Trong gia tài sáng tác của Colette, *Chéri* được coi là nổi tiếng hơn cả. Bằng một văn phong nhẹ nhàng, tao nhã, tác giả thuật lại một chuyện tình “khốc hại” giữa Léa, một kỹ nữ về vườn nhưng vẫn còn quyến rũ và Fred, một chàng trẻ tuổi, xinh đẹp, hời hợt, đồng danh, được

người tình gọi bằng cái tên *Chéri* (cục cưng). Tác phẩm thể hiện rất rõ tinh thần đi trước thời đại của Colette, một người mà Simone de Beauvoir cho rằng dù bị chỉ trích vì không đấu tranh cho nữ quyền nhưng chắc chắn là một trong những nữ nhà văn vĩ đại nhất thế kỷ XX. Bối cảnh của tiểu thuyết này là xã hội thượng lưu Paris vào khoảng những thập niên 1910-1920 đang trên đà suy tàn mà không hề hay biết. Những gương mặt đại diện cho tầng lớp tư sản phù phiếm, đam mê đầu tư tài chính và không quên lối sống sa đọa với những cuộc phiêu lưu tình ái dị hợm được đặc tả rất tinh tế. Trong bầu không khí ngây ngất đó, đôi tình nhân bất hạnh, nạn nhân của những định kiến thời đại phải chấp nhận thua cuộc trước sự chênh lệch của tuổi tác. Ngôi bút sắc sảo của Colette cho thấy bà là bậc thầy mô tả tâm lý và tính cách nhân vật. Nếu như từ ban đầu Léa đã dành cho Chéri một tình yêu mang màu sắc thống trị pha lẫn nhân từ thì sự thống trị và nhân từ ấy lại được Chéri học hỏi và áp dụng một cách vô thức với người vợ trẻ Edmée. Thời gian nghiệt ngã nhưng vai trò của họ cũng nghiệt ngã không kém. Nếu Chéri và Léa đổi chỗ cho nhau, chúng ta sẽ không có một chuyện tình tai tiếng nữa, không có một tiểu thuyết cảm động và rất đối ý nhị nữa.

Chéri có thể coi là một tác phẩm kinh điển bộc lộ một cách thẳng thắn về quan điểm về tình yêu và phong cách

của Colette: tinh tế, quyết liệt, tràn đầy nhục cảm. Cuốn tiểu thuyết tương đối mỏng này từng được dịch ra tiếng Anh bởi nhiều dịch giả như Roger Senhouse (1951) và gần đây nhất là hai bản dịch rất mới, cùng xuất bản năm 2022 của Rachel Careau (nhà xuất bản W.W. Norton) và Paul Eprile (nhà xuất bản Penguin Random House). Nhân 150 năm ngày sinh của Colette, Phoenixbooks xin trân trọng giới thiệu tác phẩm thú vị này, qua bản dịch từ nguyên tác tiếng Pháp, cùng bạn đọc.

PhoenixBooks

- Léa! Cho em nhé, cái vòng ngọc trai của chị ấy! Được không, Léa? Cho em cái vòng của chị đi!

Không có câu trả lời nào từ phía chiếc giường lớn bằng sắt rèn và đồng chạm trổ, lấp lánh trong bóng tối như một bộ áo giáp.

- Cho em đi? Nó hợp với em mà, thậm chí còn hợp hơn chị nữa!

Một tiếng khóa kêu tách, rèm đăng-ten của chiếc giường khê rung lên, hai cánh tay trần tuyệt đẹp, cổ tay mảnh dẻ vươn ra hai bàn tay xinh lười biếng.

- Thôi nào, Chéri¹, nghịch đủ rồi đấy.

- Em thích mà... Chị sợ em lấy mất à?

¹ Chéri là biệt danh của nhân vật Fred Peloux, trong tiếng Pháp có nghĩa là "cục cưng". – ND.

Đứng trước tấm rèm màu hồng thắm đắm ánh sáng mặt trời, trông hấn đen tuyền như một tiểu quý duyên dáng nhảy múa trên nền lửa. Nhưng khi trở lại giường, hấn lại trắng bệch, từ bộ đồ ngủ bằng lụa cho tới đôi hài da lộn.

- Chị không sợ, giọng nói trầm dịu từ trên giường đáp. Nhưng em đang làm giãn sợi dây đó. Ngọc trai nặng mà.

- Nặng thật, Chéri nghiêm túc nói. Cái gã nào tặng chị món đồ này xem ra không bốn chị đâu.

Hấn đứng trước một tấm gương dài treo trên tường giữa hai cửa sổ, và ngắm hình ảnh phản chiếu của một cậu trai rất đẹp và rất trẻ, không lớn không nhỏ, tóc phớt xanh như lông chim hoét. Hấn phanh áo ngủ để lộ khoảng ngực rám nắng và rắn chắc, gồ lên như tấm khiên, và trên hàm răng, trên lòng trắng của đôi mắt sẫm màu, trên những hạt ngọc trai cùng lóe ra một tia sáng màu hồng.

- Cởi cái vòng ra, giọng đàn bà nài nỉ. Em nghe chị nói không đấy?

Bất động trước hình ảnh của mình, chàng trai trẻ cười thật khê:

- Vâng, vâng, em nghe rồi. Em biết chị sợ em lấy mất thôi!

- Không. Nhưng nếu chị tặng em thì chắc em sẽ nhận.

Hắn chạy tới và nhảy phắt lên giường:

- Không đời nào! Em không thỏa hiệp đâu nhé. Đàn ông mà nhận từ đàn bà một hạt ngọc làm ghim cài, hoặc hai hạt ngọc làm khuy áo thì quá là ngu ngốc, còn nếu cô ta cho đến năm mươi hạt thì quá sức sĩ nhục...

- Bốn mươi chín.

- Bốn mươi chín, được thôi. Nói rằng nó không hợp với em đi? Nói rằng em xấu đi?

Hắn cúi xuống người đàn bà đang nằm với một nụ cười khiêu khích phô ra những chiếc răng nhỏ xíu và bờ môi trong ướm mềm.

Léa ngồi dậy trên giường:

- Không, chị sẽ không nói. Thứ nhất vì em sẽ không tin. Nay, em không thể nào cười mà không nhăn cái mũi như vậy hả? Thích có nếp nhăn ở khóe mũi lắm hả?

Hắn lập tức ngưng cười, giãn cơ trán và xoa nắn vùng yết hầu như một bà già đồm dáng. Họ nhìn nhau thù địch; nàng chống khuỷu tay giữa đồng hồ lót và đấng-ten, còn hắn ngồi nghiêng bên mép giường. Hắn nghĩ: "Mình mà có nếp nhăn chắc chị ấy cần nhằn tợn".

Còn nàng nghĩ: “Đẹp như hấn mà cười lên lại xấu ghê gớm?” Nàng nói:

- Khi em vui trông em rất xấu... Em chỉ cười vì ác ý hoặc vì chế nhạo. Thế nên em mới xấu. Lúc nào cũng xấu.

- Không đúng! Chéri cái kính hết lên.

Cơn giận làm đôi mày hấn cau lại, hai con mắt trợn trừng ngược ngạo dưới hàng mi rậm, và bờ môi thanh tân cong lên khinh khỉnh.

Léa mỉm cười nhìn hấn vì nàng thích hấn như vậy, nổi loạn rồi phục tùng, bị trói buộc khổ sở mà không thể tự do, - nàng đặt một bàn tay lên mái đầu xanh đang ra sức rũ bỏ xiềng xích. Nàng thì thầm, như xoa dịu một con thú:

- Ngoan nào... ngoan nào... Có gì đâu chứ...

Hấn gục xuống bờ vai diễm lệ, dụi cái trán, cái mũi vào chỗ quen thuộc, mắt đã nhắm nghiền tìm kiếm giấc ngủ an lành cho quên đi những buổi sáng lê thê, nhưng Léa đẩy hấn ra:

- Không được, Chéri! Em phải ăn trưa ở nhà Harpie quốc dân¹, đã 12 giờ kém 20 rồi.

¹ Harpie là nữ yêu mình chim trong thần thoại Hy Lạp hoặc La Mã. Đây là biệt danh Léa đặt cho bà Peloux, mẹ của Chéri. - ND.

- Sao cơ? Em phải ăn trưa ở nhà bà chủ à? Chị cũng đi chứ?

Léa lười biếng trườn xuống cuối giường.

- Chị không đi, chị được nghỉ. Chị sẽ đi uống cà phê lúc hai rưỡi – hoặc trà lúc sáu giờ – hoặc hút thuốc lúc tám giờ kém mười lăm... Đừng lo, bà chủ gặp chị thường xuyên rồi... Với cả, bà ấy không mời chị.

Chéri đang đứng đó hờn dỗi, bỗng cười ranh mãnh:

- Em biết! Em biết vì sao rồi! Sẽ có nhiều người! Cả Marie Laure xinh đẹp và đứa con gái xuất chúng của bà ấy nữa!

Đôi mắt xanh lam to tròn của Léa đang lơ đãng bỗng khựng lại:

- À! Đúng! Con bé khá ái đó. Không bằng mẹ nó, nhưng khá ái... Cởi cái vòng đó ra, mau lên.

- Tiếc quá, Chéri vừa tháo vòng vừa thờ dãi. Giá mà được là của hồi môn nhỉ.

Léa chống khuỷu tay nhồm dậ:

- Hồi môn nào nào?

- Hồi môn của em, Chéri giả vờ nghiêm trọng nói.
HỒI MÔN ĐÁM CUỐI của EM...

Hắn bật người xoay một cú entrechat-six¹ chuẩn xác rồi đáp xuống, đầu giông vào cánh cửa và biến mất trong tiếng hét:

- Bồn tắm, Rose! Mau mau! Tôi phải tới ăn trưa nhà bà chủ!

“Lại nữa”, Léa nghĩ. “Một cái hồ trong phòng tắm, tám chiếc khăn ướt sũng và dao cạo ném tứ tung trong chậu rửa mặt. Ước gì mình có hai phòng tắm...”

Nhưng nàng lại nghĩ như bao lần, rằng phải vứt bỏ một tủ đồ, dẹp bớt buồng trang điểm, rồi như bao lần, nàng tắc lưỡi:

- Mình sẽ đợi cho tới khi Chéri thành hôn.

Nàng lại nằm xuống và nhận ra hôm qua Chéri đã vứt đôi tất của hắn trên lò sưởi, vứt cái quần lót nhỏ của hắn trên tủ con và tròng chiếc cà-vạt vào bức tượng bán thân của Léa. Nàng bật cười vì cái sự luộm thuộm đáng yêu đó và khẽ khép hàng mi màu nâu nhạt trên đôi mắt lớn trầm mặc xanh lơ. Ở tuổi bốn mươi chín, Léonie Vallon, hay còn gọi là Léa de Lonval, đã chấm dứt sự nghiệp kỹ nữ viên mãn với thu nhập rủng rỉnh và thôi làm một cô nhân tình mà cuộc đời miễn thứ cho cả tai ương lẫn

¹ Thế nhảy đập chân trên không (6 lần) trong vũ ba lê. - ND.

sâu thắm. Nàng giầu ngày sinh tháng đẻ; nhưng nàng sẵn lòng thú nhận, khi ném cho Chéri một cái nhìn kiêu hãnh đầy ham muốn, rằng nàng đã tới tuổi tự thưởng cho mình chút ngọt ngào. Nàng ưa ngăn nắp, áo váy đẹp, rượu vang lâu năm, bếp núc chín chu. Từ thời thiếu nữ tóc vàng được săn đón, cho tới lúc đã là gái giang hồ lão luyện giầu có, nàng chưa bao giờ dính phải bê bối mà cũng chẳng hề khiên cưỡng giả tạo. Bạn bè của nàng còn nhớ trong một lễ hội ở Auteuil, quãng năm 1895, Léa đã đáp trả viên thư ký của tờ *Gil Blas*¹ sau khi hắn gọi nàng là “nghệ sĩ cứng”:

- Nghệ sĩ ư? Ô! Anh bạn thân mến, mấy lão nhân tình của tôi nói quá lên rồi...

Phụ nữ cùng thời ghen tị với sức khỏe dẻo dai của nàng, những cô gái trẻ – vốn bị thời trang của năm 1912 làm cho bụng và lưng phì nộn, đã chế giễu bộ ngực nở nang của Léa, – nhưng những cô đó và những bà nọ cũng thèm muốn Chéri của nàng.

- Ôi! Chúa ơi! Léa nói, có gì đâu chứ... Họ cứ việc chiếm lấy cục cưng. Tôi đâu có trối buộc hắn, và lại hắn đi chơi một mình mà.

¹ *Gil Blas* là nhật báo bằng tiếng Pháp, do Auguste Dumont thành lập, tồn tại từ năm 1879 đến năm 1940. – ND.

Nàng nửa đùa nửa thật, kiêu hãnh về một mối quan hệ - mà đôi khi nàng chân tình gọi đó là *nghĩa dưỡng* - đã kéo dài sáu năm.

“Của hồi môn ư... Léa nghĩ. Cưới vợ cho Chéri ư... Không thể nào, - chuyện đó không phải chuyện con người có thể làm... Dâng hiến một thiếu nữ cho Chéri, - khác gì ném một con nai cho lũ chó săn? Người ta đâu biết Chéri là cái hạng gì.”

Nàng mân mê chuỗi vòng bị vớt lại trên giường như lần một tràng hạt. Đêm qua nàng đã tháo nó ra, bởi vì Chéri, vốn yêu thích ngọc trai, chắc chắn sẽ ve vuốt chúng vào sáng sớm và sẽ nhận ra cần cổ núng nính của Léa đã mất đi màu trắng nõn nà và đã lộ những múi cơ chùng dưới da. Nàng đeo chiếc vòng vào cổ mà không cần đứng dậy và với lấy một chiếc gương trên tủ đầu giường.

- Trông mình như ả làm vườn, nàng thẳng thừng nhận xét. Một mụ trồng rau. Một mụ nhà quê xứ Normandie đeo chuỗi hạt ra cánh đồng khoai tây. Thật là kịch cỡm quá, - trong khi mình tao nhã thế này.

Nàng nhún vai, xăm soi những dấu vết tàn tạ, nhưng nước da hăng còn tươi tắn, ửng đỏ, một nước da khỏe mạnh, sạch sẽ càng làm nổi bật con người màu lam nhạt trong một đường viền xanh đậm. Chiếc mũi kiêu hãnh

CHÉRI

ISBN: 978-604-482-144-3

9 786044 821443

Giá: 100.000đ